

Štvrtok 1. marca 2018

P8_TA(2018)0057

Perspektívy a výzvy pre včelársky sektor EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 1. marca 2018 o perspektívach a výzvach pre včelársky sektor EÚ (2017/2115(INI))

(2019/C 129/05)

Európsky parlament,

- so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 15. novembra 2011 o zdraví včiel medonosných a problémoch odvetvia včelárstva ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na závery Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo (8606/11 ADD 1 REV 1) o oznámení Komisie o zdraví včiel medonosných (COM(2010)0714),
 - so zreteľom na Európsky týždeň včiel a opelovania (*EU Bee Week – Týždeň včiel v EÚ*), ktorý sa v Európskom parlamente usporadúva od roku 2012,
 - so zreteľom na správu Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (ďalej len „EFSA“) Zber a výmena údajov o zdraví včiel: budovanie Európskeho partnerstva pre včely (*Collecting and Sharing Data on Bee Health: Towards a European Bee Partnership*) zo septembra 2017, ktorou sa prakticky vykonáva Európske partnerstvo pre včely,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a stanovisko Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (A8-0014/2018),
- A. keďže odvetvie včelárstva je neoddeliteľnou súčasťou európskeho poľnohospodárstva a v rámci EÚ združuje vyše 620 000 včelárov ⁽²⁾; keďže včelárstvo je všeobecne rozšírené ako záľuba alebo sa vykonáva pre vlastnú spotrebu a tiež ako profesijná činnosť;
- B. keďže hospodárska hodnota včiel spočíva v opelovaní a produkcii medu, včelieho vosku a ďalších včelích produktov, pričom veľký význam majú aj drevené rámiky, resp. úle, ako aj apiturizmus;
- C. keďže odvetvie včelárstva má pre EÚ zásadný význam a má výrazný prínos pre spoločnosť tak z hospodárskeho (približne 14,2 mld. EUR ročne), ako aj z environmentálneho hľadiska, pretože udržiava ekologickú rovnováhu a biologickú diverzitu, keďže 84 % druhov rastlín a 76 % výroby potravín v Európe závisí od opelovania divo žijúcimi a domestikovanými včelami;
- D. keďže včely a iné opelovače sa starajú o opelovanie, čím zabezpečujú rozmnožovanie mnohých kultúrnych a voľne rastúcich rastlín, a tak zdarma zaisťujú potravinovú produkciu a potravinovú bezpečnosť a zachovávajú biodiverzitu v Európe aj vo svete; keďže význam opelovania je v EÚ nedocenený a často sa berie ako samozrejmosť, pričom napr. v USA sa na umelé opelovanie každoročne vynaložia celkovo 2 mld. EUR; keďže Európa je domovom približne 10 % všetkých druhov včiel; keďže podľa Francúzskeho národného inštitútu pre poľnohospodársky výskum spôsobuje včelí úmrtnosť v celosvetovom meradle náklady vo výške 150 mld. EUR, teda 10 % trhovej ceny potravín, čo svedčí o potrebe chrániť opelujúci hmyz;
- E. keďže z nedávneho výskumu, ktorý vykonala Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO), vyplýva, že zvyšovanie hustoty a rozmanitosti opelujúceho hmyzu má priamy vplyv na objem úrody a môže pomôcť malým poľnohospodárom zvýšiť ich produktivitu v celkovom priemere o 24 %;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 153 E, 31.5.2013, s. 43.

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/agriculture/honey_en

Štvrtok 1. marca 2018

- F. keďže nie všetky krajiny majú systém registrácie včelárov a včelstiev, ktorý by uľahčil monitorovanie vývoja v tomto odvetví, trhu a zdravia včiel;
- G. keďže v roku 2004 Komisia zaručila 32 miliónov EUR ročne pre vnútroštátne programy v odvetví včelárstva s výhradným prospechom pre včelárstvo a keďže táto suma bola v roku 2006 zvýšená na 36 miliónov, no stále ani zďaleka nepostačuje (predstavuje len 0,0003 % rozpočtu SPP);
- H. keďže v rozmedzí rokov 2004 a 2016 sa vďaka pristúpeniu nových členských štátov zvýšil počet včelstiev o 47,8 %, no finančné prostriedky EÚ sa zvýšili len o 12 %, čo znamená, že dostupné finančné prostriedky EÚ nepostačujú na zachovanie včelej populácie a na náležitú pomoc včelárom pri obnove ich včelstiev v dôsledku úbytku populácií v členských štátoch s vysokou úmrtnosťou včiel;
- I. keďže napriek tomuto štatistickému zvýšeniu mnohí profesionálni včelári prestali vykonávať svoju činnosť a v niektorých členských štátoch sa počet včelstiev znížil najmenej o 50 % ⁽¹⁾ v dôsledku účinkov zmeny klímy (napr. jarné mrazy, suchá, požiare), určitých chemicky účinných látok a narušení na vnútornom trhu EÚ s medom; keďže aj dnes sa stále zaznamenávajú mnohé prípady zimných strát a abnormalít;
- J. keďže vnútroštátne programy pre odvetvie včelárstva, ktoré využívajú spolufinancovanie zo strany EÚ, majú celkovo pozitívny účinok; keďže občasný nedostatok sebadôvery v tomto odvetví, a teda slabšie rozširovanie jeho profesijnej základne, má najpravdepodobnejšie na svedomí vykonávanie predpisov na vnútroštátnej úrovni;
- K. keďže odvetvie včelárstva sužuje mimoriadne závažný demografický problém starnutia, pretože iba malé percento včelárov má menej ako 50 rokov, čo ohrozuje budúcnosť tohto odvetvia; keďže včelárstvo predstavuje potenciálny zdroj práce a integrácie mladých ľudí vo vidieckych oblastiach, pretože v mnohých európskych regiónoch je prístup k pôde obmedzený;
- L. keďže dobré teoretické znalosti v spojení s praktickou odbornou prípravou sú dôležité, pretože môžu napomôcť lepšiemu chápaniu výziev súvisiacich so včelstvom, ktoré prináša budúcnosť, a prijímaniu krokov na ich riešenie; keďže včelári by mali pracovať zodpovedne a profesionálne a v úzkej spolupráci s poľnohospodármi s cieľom riešiť budúce výzvy, napríklad zmenu klímy, prírodné pohromy, ubúdanie včelích pastvín, útoky divých zvierat a sťahovavých vtákov v niektorých regiónoch (včelárstvo sa často praktizuje vo voľnej prírode, takže úle sú vo veľkej miere vystavené takémuto ohrozeniu dravcami) a vysokú administratívnu záťaž v niektorých členských štátoch;
- M. keďže vnútroštátne včelárske programy spolufinancované z prostriedkov EÚ poskytujú účastníkov príležitosť vykonávať výskumné a vývojové projekty; keďže úspešné projekty môžu výrazne prispieť k posilneniu odvetvia a zlepšeniu jeho kapacity odolávať prírodným a trhovým krízam; keďže prenos vedomostí a výmena osvedčených a inovatívnych postupov prinášajú európskemu odvetviu včelárstva pridanú hodnotu, najmä ak ich dopĺňajú osobitné programy, napríklad aktuálny Erasmus pre včelárov v rámci druhého piliera SPP;
- N. keďže tzv. kočovné poľnohospodárstvo má mnoho pozitívnych, ale aj niekoľko problematických aspektov, najmä pokiaľ ide o dodržiavanie pravidiel, ktorých cieľom je zabrániť výskytu rizikových situácií; keďže je preto nevyhnutné vykonávať dôkladnejšie monitorovanie;
- O. keďže vyššia úmrtnosť včiel medonosných a voľne žijúcich opelovačov, ktorú v súčasnosti možno pozorovať v Európe, vyvoláva znepokojenie vzhľadom na jej negatívny vplyv na poľnohospodárstvo, biodiverzitu a ekosystémy; keďže pod vyššiu úmrtnosť včiel sa podpisuje viacero stresových faktorov, ktoré sa líšia v závislosti od zemepisnej oblasti, miestnych špecifik a klimatických podmienok; keďže medzi tieto faktory patrí závažný vplyv invázií nepôvodných druhov, ako je klieštik včelí (*Varroa destructor*), malý úlový chrobák (*Aethina tumida*), sršeň ázijský (*Vespa velutina*), a moru včelieho plodu, ako aj živočíšnych patogénov, napríklad patogénov vyvolávajúcich nozematózu, vplyv niektorých účinných látok v prípravkoch na ochranu rastlín a iných biocídoch, zmeny klímy, zhoršovanie stavu

⁽¹⁾ To vedie k strate produktivity, pretože včelári musia v záujme produkcie rovnakého množstva medu navyšovať včelstvá.

Štvrtok 1. marca 2018

- životného prostredia, úpadok biotopov a postupné miznutie kvitnúcich rastlín; keďže včely sú odkázané na poľnohospodársku pôdu, ktorá im svojou plochou a rôznorodosťou plodín poskytuje hlavný zdroj potravy, a preto by pre včelárov aj poľnohospodárov bolo užitočné, aby vyčleňovali určitý druh oblastí ekologického záujmu nazvaných „včelárske oblasti“, ktoré by sa následne mohli zoširoka využívať vo všetkých členských štátoch, najmä počas obdobia, keď kvitne málo kvetov;
- P. keďže včelári často nedokážu bojovať proti včelím chorobám a parazitom, pretože nemajú dostatočné informácie, odbornú prípravu a účinné prostriedky na ich potlačenie, napríklad prístup k liekom na ošetrovanie včiel; keďže včelári dostávajú podporu na ochranné opatrenia proti klieštikovi *Varroa destructor*, hoci uvedené opatrenia zatiaľ nie sú úplne úspešné, pretože výskumno-vývojové snahy, čo sa týka liečby proti parazitickým druhom, vplyvu včelej stravy a vystavenia chemickým výrobkom, sú stále nedostatočné;
- Q. keďže povinnosť včelárov nahlasovať choroby a parazity vedie k systematickému ničeniu včelstiev, čo môže včelárov motivovať k tomu, aby ich nenahlasovali; keďže na trhu je dostupné len obmedzené množstvo liekov na choroby včiel, ktoré nepokrýva zvýšený dopyt po účinných veterinárnych liekoch; keďže na potlačenie varoázy sa vyskúšalo viacero prírodných látok, pričom tri z nich sa stali základom ekologického ošetrovania, a to kyselina mravčia, kyselina šťaveľová a tymol;
- R. keďže monokultúrne poľnohospodárstvo využívajúce odrody plodín a krížence so slabšou nektárodajnosťou a peľodajnosťou a kratším obdobím kvitnutia výrazne znižuje biodiverzitu a rozsah včelích pastvín; keďže britskí vedci nedávno dospeli k záveru, že v konkrétnej oblasti lepšie prežívajú miestne a regionálne plemená včiel než plemená včely medonosnej presídlené odinakiaľ⁽¹⁾; keďže dlhodobé zdravie a udržateľnosť odvetvia včelárstva v Európe závisí od zabezpečenia dlhodobého zdravia a udržateľnosti miestnych ekotypov včely medonosnej vzhľadom na ich rozmanitosť a schopnosť prispôbiť sa miestnym podmienkam;
- S. keďže na úbytok opel'ovačov upozornila Medzivládna platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES) vo svojej správe prijatej 26. februára 2016 a tiež Medzinárodná únia na ochranu prírody (IUCN) vo svojich celosvetových integrovaných posúdeniach systémových insekticídov; keďže včely sú dôležitý ukazovateľ kvality životného prostredia;
- T. keďže včelári, poľnohospodári, ochrancovia životného prostredia aj občania očakávajú jasný vedecký konsenzus v otázke všetkých príčin úmrtnosti včiel vrátane vplyvu účinných látok v pesticídoch (napr. niektorých neonikotinoidov a niektorých ďalších systémových insekticídov), na ktoré poukázal EFSA;
- U. keďže odchýlky medzi vedeckými zisteniami možno sčasti pripísať použitiu odlišných analytických metód a výskumných postupov; keďže nedostatočná koordinácia výskumu opel'ovačov na úrovni EÚ a dostupných a harmonizovaných údajov medzi zainteresovanými stranami má za následok šírenie rozdielnych či protichodných štúdií;
- V. keďže je dôležité udržať a prehĺbiť dialóg a spoluprácu medzi všetkými zainteresovanými stranami (včelármi, poľnohospodármi, vedcami, mimovládnyimi organizáciami, miestnymi orgánmi, odvetviami zameranými na ochranu rastlín, súkromným sektorom, veterinármi a širokou verejnosťou), koordinovať výskum a včas poskytnúť všetky relevantné zozbierané údaje;
- W. keďže vládne všeobecný dopyt po spoločnej harmonizovanej databáze, v ktorej by sa uvádzal o. i. druh plodiny a poľnohospodárskeho postupu, výskyt škodcov a chorôb, klimatické a poveternostné podmienky, krajinný ráz a infraštruktúra, hustota včelstiev a úmrtnosť včiel na región, ako aj po príslušných digitálnych nástrojoch a technológiách, ktoré sú pre včely neškodné, a médiách, ako sa v navrhuje v iniciatíve Európske partnerstvo pre včely, prijatej v júni 2017; keďže sú nevyhnutne potrebné výsledky komplexného vedeckého preskúmania zrealizovaného EFSA, ktoré už meškajú vyše roka, aby sa tak mohli prijať rozhodnutia na základe najnovších vedeckých poznatkov;

⁽¹⁾ *Honey bee genotypes and the environment* (Genotypy včely medonosnej a životné prostredie), uverejnené v *Journal of Agricultural Research* 53(2), s. 183 – 187 (2014).

Štvrtok 1. marca 2018

keďže čo najskôr treba poskytnúť jasné výsledky ohľadom všetkých ukazovateľov zdravia včiel, aby sa znížila a zastavila ich úmrtnosť, najmä prostredníctvom testovania v teréne; keďže včelári, poľnohospodári a občania očakávajú, že Komisia bude spolu s príslušnými agentúrami EÚ a odborníkmi z členských štátov podrobne monitorovať pokyny EFSA k posúdeniu vplyvu prípravkov na ochranu rastlín na včely a že členské štáty sa nimi budú náležite riadiť;

- X. keďže na produkciu medu majú vplyv aj poveternostné podmienky, pričom teplé, vlhké počasie podporuje jeho tvorbu, zatiaľ čo studené, mokré počasie jej bráni; keďže jesenné a zimné straty prispievajú k zmenšovaniu včelstiev a poklesu produkcie medu, ktorý môže v niektorých členských štátoch dosiahnuť až 50 % a v niektorých regiónoch dokonca 100 %;
- Y. keďže by sa mala venovať pozornosť tomu, že populácie včely medonosnej sa v jednotlivých poľnohospodárskych oblastiach rôznia, čo do veľkosti – v niektorých krajinách produkcie medu sa rozmáhajú, v iných zase vládne opačná situácia;
- Z. keďže vyššia úmrtnosť včiel núti včelárov pravidelnejšie obnovovať stav svojich včelstiev, čo má za následok vyššie výrobné náklady; keďže od roku 2002 narástla cena za včelstvo aspoň štvornásobne; keďže výmena včelstva môže často priniesť krátkodobý a strednodobý pokles produkcie, pretože nové včelstvo je po prvom osadení menej produktívne; keďže včelári nikdy nepoužívajú pri výrobe medu taký počet včelstiev, ako ukazujú štatistiky, pretože v priebehu roka obnovujú pôvodný počet včelstiev, a to na úkor objemu produkcie, lebo na opätovné osadenie uhynutého včelstva je tiež potrebný med;
- AA. keďže za posledných 15 rokov došlo v niektorých tretích krajinách k dvojnásobnému zvýšeniu množstva vyrábaného a vyvážaného medu; keďže v produkcii medu dosahuje EÚ sotva 60-percentnú sebestačnosť, ktorá nemá stúpajúcu tendenciu, pričom v rozmedzí rokov 2003 a 2016 sa v EÚ takmer zdvojnásobilo množstvo včelstiev a počet včelárov narástol z približne 470 000 na asi 620 000; keďže v roku 2016 obsadili v Európe prvé tri priečky v produkcii medu Rumunsko, Španielsko a Maďarsko a za nimi nasledovalo Nemecko, Taliansko a Grécko;
- AB. keďže EÚ každý rok dováža asi 40 % medu; keďže v roku 2015 bol dovezený med v priemere 2,3-krát lacnejší ako med vyrobený v EÚ; keďže EÚ každoročne dováža asi 200 000 ton medu, hlavne z Číny, Ukrajiny, Argentíny a Mexika, čo závažne konkurenčne znevýhodňuje európskych včelárov v porovnaní s výrobcami z tretích krajín a bráni dosiahnutiu vyššej miery sebestačnosti; keďže dovezený med často nezodpovedá štandardom, ktoré uplatňujú včelári v EÚ;
- AC. keďže spotrebiteľia sú často presvedčení, že jedia med z EÚ, no časť tohto medu je v skutočnosti zmesou medu z EÚ a z tretích krajín, pričom veľká časť dovážaného medu je falšovaná;
- AD. keďže od roku 2002 množstvo medu vyprodukovaného v hlavných svetových regiónoch produkcie medu stagnuje alebo klesá v dôsledku zlého zdravotného stavu včiel, zatiaľ čo množstvo medu vyprodukovaného v Číne sa zdvojnásobilo (od roku 2012 zhruba na 450 000 ton ročne), čo je viac než množstvo medu spoločne vyprodukovaného v EÚ, Argentíne, Mexiku, USA a Kanade;
- AE. keďže v roku 2015 pochádzala viac ako polovica medu dovezeného do EÚ z Číny (100 000 ton – dvojnásobok množstva z roku 2002), hoci počet včelstiev v iných častiach sveta poklesol; keďže podľa združení včelárov a odborníkov je pravdepodobné, že veľká časť medu dovozeného z Číny je falšovaná pridaním trstinového alebo kukuričného cukru; keďže nie každý členský štát má možnosť vykonať analýzy na zistenie nezrovnalostí v dovezenom mede na vonkajších hraničných kontrolných staniciach EÚ;
- AF. keďže med je tretím najčastejšie falšovaným výrobkom na svete; keďže falšovanie spôsobuje európskym včelárom výraznú ujmu a vystavuje spotrebiteľov vážnym zdravotným rizikám;

Štvrtok 1. marca 2018

- AG. keďže podľa odborníkov problém chlórampenikolu v roku 2002 nevyriešili spoločnosti vyvážajúce med z Číny dodržiavaním pravidiel, ale použitím živcových filtrov;
- AH. keďže Rada pre poľnohospodárstvo a rybárstvo na svojom zasadnutí v decembri 2015 diskutovala o kvalitatívnych problémoch týkajúcich sa dovážaného medu a o konkurencieschopnosti európskeho odvetvia včelárstva; keďže v nadväznosti na to Komisia nariadila centralizované testovanie medu;
- AI. keďže vzorky medu z členských štátov boli testované Spoločným výskumným centrom, ktoré okrem iného zistilo, že 20 % vzoriek odobratých na vonkajších hraniciach EÚ a v priestoroch patriacim dovozom nezodpovedalo predpísanému zloženiu medu a/ani postupom výroby medu stanoveným v smernici o mede (2001/110/ES), pričom 14 % vzoriek obsahovalo pridaný cukor; keďže napriek tomu do Európy stále prúdi falšovaný med;
- AJ. keďže podľa *Codex Alimentarius*, ktorý sa používa v EÚ, med je prírodný produkt, do ktorého sa nemôžu pridávať žiadne látky a z ktorého sa žiadne látky nemôžu extrahovať a ktorý by nemal byť sušený mimo úľa;
- AK. keďže nerovnováha na európskom trhu s medom, zapríčinená veľkoobchodným dovozom lacného falšovaného medu, spôsobila, že v rokoch 2014 až 2016 kúpna cena medu v EÚ v hlavných krajinách jeho produkcie (Rumunsko, Španielsko, Maďarsko, Bulharsko, Portugalsko, Francúzsko, Taliansko, Grécko a Chorvátsko) klesla o polovicu, v dôsledku čoho je situácia európskych včelárov naďalej zložitá a nepriaznivá;
- AL. keďže druhý odsek písm. a) článku 2 ods. 4 smernice o mede zmenenej smernicou 2014/63/EÚ stanovuje, že ak med pochádza z viacerých členských štátov alebo z tretích krajín, môže byť povinné označenie krajín pôvodu prípadne nahradené jedným z týchto označení: „zmes medov z EÚ“, „zmes medov mimo EÚ“, alebo „zmes medov z EÚ a mimo EÚ“; keďže označenie „zmes medov z EÚ a mimo EÚ“ nie je pre spotrebiteľov dostatočne informatívne;
- AM. keďže mnohí baliči medu a obchodníci v súčasnosti zneužívajú tento spôsob označenia pôvodu s cieľom zakryť skutočnú krajinu pôvodu, ako aj podiel medu z rôznych príslušných krajín, pretože kupujúci majú čoraz viac znalostí a nedôverujú potravinovým výrobkom z určitých krajín; keďže mnohí veľkí producenti medu, napríklad USA, Kanada, Argentína alebo Mexiko, majú na označovanie medu oveľa prísnejšie požiadavky než zjednodušené pravidlá EÚ, a preto v porovnaní s EÚ poskytujú oveľa vyššie záruky, čo sa týka poskytnutia potrebných informácií spotrebiteľom;
- AN. keďže v súčasných pravidlách sa nezohľadňujú podvodné praktiky, ktoré sa dotýkajú spracovaných výrobkov, napríklad sušenok, raňajkových cereálií či cukroví; keďže označenie „med“ môže zavádzať spotrebiteľov, pokiaľ ide o skutočné zloženie daného výrobku, pretože sa často používa aj vtedy, keď z medu pochádza oveľa menej ako 50 % cukru obsiahnutého vo výrobku;
- AO. keďže ukázková iniciatíva „Raňajky s európskym medom“, spustená v roku 2014, zaznamenala veľký úspech, pričom sa do nej môžu zapojiť všetky členské štáty s cieľom prispieť k výchove detí v otázkach zdravej stravy, ktorú predstavuje napríklad med, a propagovať odvetvie včelárstva; keďže 11. mája 2015 na zasadnutí Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo dalo Slovinsko podnet, aby OSN oficiálne vyhlásila 20. máj za Svetový deň včiel, pričom túto myšlienku široko podporili všetky členské štáty a FAO ju schválil na svojej konferencii v Ríme v júli 2017; keďže bolo dohodnuté, že vzhľadom na významný vplyv včiel na ekologickú rovnováhu na celom svete treba venovať mimoriadnu pozornosť odvetviu včelárstva, pokiaľ ide o poľnohospodárstvo, ochranu rastlín a udržateľné poľnohospodárske postupy;
- AP. keďže programy EÚ zamerané na konzumáciu ovocia, zeleniny a mlieka v školách sú rozhodujúcim nástrojom, ktorý môže deťom priblížiť poľnohospodárstvo a pestrosť európskych poľnohospodárskych výrobkov, najmä tých, čo sa pestujú v ich regióne; keďže okrem podpory konzumácie čerstvého ovocia, zeleniny a mlieka tieto programy umožňujú členským štátom zaradiť ďalšie miestne, regionálne alebo národné špeciality, napríklad med;

Štvrtok 1. marca 2018

- AQ. keďže napriek tomu, že zapájanie miestnych výrobcov do programov EÚ v rámci podpory konzumácie ovocia, zeleniny a mlieka v školách predstavuje dodatočnú administratívnu a finančnú záťaž, potenciálne výhody z hľadiska zvyšovania povedomia o nutričnom prínose medu a význame včelárstva, nábádanie na vyššiu konzumáciu medu a plynulé zapojenie prevažne miestnych včelárov by mohli byť pozitívom pre toto odvetvie a celý reťazec produkcie medu; keďže pre miestnych výrobcov je zložité zapájať sa do uvedených programov vzhľadom na reštriktívne uplatňovanie právnych predpisov o priamom dodávaní malých množstiev medu v niektorých členských štátoch; keďže podpora miestnej výroby a spotreby má zásadný význam;
- AR. keďže ročná spotreba medu sa medzi jednotlivými členskými štátmi značne líši: zatiaľ čo členské štáty v západnej Európe majú priemernú spotrebu 2,5 – 2,7 kg na osobu, v niektorých členských štátoch, ktoré vstúpili do EÚ v roku 2004 a neskôr, táto spotreba dosahuje len 0,7 kg; keďže európske systémy kvality, najmä systémy zemepisného označenia, majú nesmierny význam pre zachovanie a tvorbu pracovných miest; keďže doteraz bolo zaregistrovaných viac ako 30 zemepisných označení; keďže označenia „európske“ a „vyrobené v Európe“ sa často spájajú s produktmi vysokej hodnoty;
- AS. keďže med má pozitívny fyziologický vplyv, najmä na zdravie, vzhľadom na svoje dezinfekčné, protizápalové a liečivé účinky, čo by sa mohlo väčšmi vyzdvihnúť v rámci budúcej poľnohospodárskej politiky;
- AT. keďže mnohé príklady samoorganizácie a priameho predaja od včelárov ukazujú, že predaj medu, najmä ekologického medu, a iných včelárskych výrobkov v rámci krátkych dodávateľských reťazcov a na trhoch miestnych výrobcov je veľmi úspešný;
- AU. keďže v posledných rokoch sa stáva čoraz populárnejším mestské včelárstvo, ktoré má potenciál zvýšiť povedomie o charaktere a výhodách včelárstva u širšieho okruhu občanov vrátane detí; keďže opelovačom sa rozširujú zdroje obživy aj vďaka tomu, že miestne a regionálne verejné orgány vysádzajú kvitnúce rastliny v záhradách a na mestských priestranstvách;
- AV. keďže iné včelárske produkty, napríklad peľ, propolis, včelí vosk, včelí jed a materská kašička, takisto výrazne prispievajú k zlepšeniu kvality života občanov a nachádzajú uplatnenie ako kvalitné potraviny vyhľadávané ako súčasť prirodzeného životného štýlu; keďže tiež zohrávajú kľúčovú úlohu v oblasti zdravotnej starostlivosti a kozmetického priemyslu, a preto predstavujú dodatočný zdroj na zlepšenie ekonomickej situácie včelárov; keďže tieto produkty však nie sú vymedzené v smernici o mede, čo bráni vykonávaniu účinnej odvetvovej politiky, uplatňovaniu kvalitatívneho prístupu a boju proti podvodom a falšovaniu; keďže každý členský štát môže prijať rozhodnutie o zákaze pestovania GMO na svojom území, a tak chrániť európskych spotrebiteľov pred medom kontaminovaným geneticky modifikovaným peľom;
- AW. keďže do EÚ sa dovážajú veľké množstvá medu, čo v mnohých prípadoch spôsobuje závažné narušenia, či dokonca krízy na únijskom trhu s medom, čo prispieva k oslabeniu európskeho odvetvia včelárstva; keďže odvetvie včelárstva si zasluhuje, aby mu venovala osobitná pozornosť pri rokovaniach o dohodách o voľnom obchode, pričom med a iné včelie produkty by mali byť označené ako „citlivé výrobky“;

Význam včelárstva

1. zdôrazňuje, že včely medonosné spolu s divožijúcimi včelami a inými opelovačmi poskytujú opelovaním kvetov vrátane plodín zásadné ekosystémové a poľnohospodárske služby, bez ktorých by nemohlo existovať európske poľnohospodárstvo, najmä pestovanie entomofilných rastlín (teda rastlín opelovaných hmyzom); v tomto smere zdôrazňuje význam SPP zameranej na rozvoj a posilňovanie biodiverzity, ktorá nie je lepšia iba pre trvalú existenciu a obnovu populácie včiel, ale aj pre výnosy plodín;
2. vyzýva Komisiu, aby sa pri budúcich návrhoch poľnohospodárskej politiky prioritne sústredila na včelárstvo, čo sa týka podpory a zjednodušenia, výskumu a inovácií a vzdelávacích včelárskych programov;

Štvrtok 1. marca 2018

3. zdôrazňuje, že EÚ síce môže prijať ďalšie opatrenia v prospech včelárov a včiel, je však potrebné uznať aj prínos súčasnej SPP z hľadiska podpory včelárstva a tiež potenciálneho zlepšovania životného prostredia a biodiverzity rôznymi nástrojmi, ako sú opatrenia na diverzifikáciu plodín, oblasti ekologického záujmu, Natura 2000, ekologické poľnohospodárstvo, ďalšie agroenvironmentálne opatrenia na podporu vytvárania včelstiev, opatrenia na ochranu klímy či európske partnerstvo v oblasti inovácií;

Podpora EÚ pre včelárov

4. zdôrazňuje, že v rámci budúcej poľnohospodárskej politiky (ktorá sa má uplatňovať od roku 2021) sa musí financovanie včelárstva na účel výroby potravín a na liečebné účely cielenejšie a účinnejšie štruktúrovať a náležite zvýšiť;

5. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporili odvetvie včelárstva v EÚ silnými politickými nástrojmi a vhodnými opatreniami na financovanie, ktoré budú zodpovedať súčasnému stavu populácie včiel; navrhuje preto 50-percentné zvýšenie rozpočtového riadku, ktorý je v rozpočte EÚ venovaný národným programom v odvetví včelárstva, aby sa tak zohľadnila súčasná populácia včiel medonosných v EÚ a celkovo aj význam tohto odvetvia; rozhodne podporuje každý členský štát, aby podľa článku 55 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 o jednotnej spoločnej organizácii trhov vypracoval národný program pre svoje odvetvie včelárstva;

6. vyzýva Komisiu, aby dôkladne zvážila zaradenie novej podpornej schémy pre včelárov do SPP po roku 2020 s cieľom náležite zohľadniť ekologickú úlohu včiel ako opelovačov; v tomto smere poukazuje na to, že treba ziať do úvahy osobitné potreby mikropodnikov a malých a stredných podnikov vrátane tých, ktoré vykonávajú svoju činnosť v najvzdialenejších regiónoch, v horských regiónoch a na ostrovoch; okrem toho vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosti prijatia ďalších opatrení, napríklad podpory na nákup včelárskych plástov;

7. vyzýva včelárov, aby nadviazali aktívny dialóg s príslušnými orgánmi v záujme účinnejšieho uplatňovania vnútroštátnych programov v oblasti včelárstva s cieľom zlepšiť ich a napraviť všetky prípadné problémy;

Riadenie rizík

8. vyzýva Komisiu, aby zadala štúdiu o možnosti realizácie systému riadenia rizík vo včelárstve v rámci vnútroštátnych programov pre odvetvie včelárstva s cieľom riešiť prepad produkcie profesionálnych včelárov; navrhuje preto poskytovať príspevok vypočítaný na základe priemerného obratu dotknutého podniku; zdôrazňuje, že vo viacerých členských štátoch poisťovne odmietajú poistiť včelstvá a včelári sa stretávajú s ťažkosťami pri prístupe k nástrojom riadenia rizík v rámci druhého piliera SPP; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby uľahčili prístup včelárov k nástrojom riadenia rizík;

Národné programy pre odvetvie včelárstva spolufinancované z prostriedkov EÚ

9. zdôrazňuje potrebu náležitej odbornej prípravy včelárov a nabáda členské štáty, aby ju zaradili do svojich národných programov ako základnú podmienku; je presvedčený, že výdavky na nákup včelárskeho zariadenia, ktoré sú spolufinancovateľné v rámci jednotlivých národných programov pre odvetvie včelárstva, by sa mali uznávať počas celého trojročného programového obdobia, a nie iba počas programového roku, v ktorom boli vynaložené;

10. vyzýva členské štáty, aby zvážili možnosť zaviesť do svojich národných programov pre odvetvie včelárstva systém náhrad za včelstvá uhynuté v dôsledku prírodných pohrôm, chorôb alebo napadnutia dravcami;

11. vyzýva Komisiu, aby na účely národných programov pre odvetvie včelárstva navrhla zmenu harmonogramu programového roku a posunula jeho koniec na 30. októbra, pretože podľa platného nariadenia sa programový rok končí 31. júla, keď v niektorých členských štátoch vrcholí včelárska sezóna, a teda ide o nevhodne zvolený dátum;

12. poukazuje na to, že rozšírenie medveďa hnedého a iných dravcov v niektorých regiónoch Európy stavia včelárov pred nové výzvy z hľadiska ich osobnej bezpečnosti a hospodárskej aktivity, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali vhodné spôsoby riešenia tohto problému, najmä prostredníctvom poskytovania náhrad za vzniknuté škody;

Štvrtok 1. marca 2018

Výskum, odborná príprava a vzdelávanie

13. navrhuje, aby sa v záujme predchádzania duplicity včelárske výskumné témy a zistenia, najmä ak ich financuje EÚ, rozširovali a vymieňali medzi členskými štátmi, medziiným po vzore projektového konzorcia Apitherapy; v tejto súvislosti požaduje, aby sa vytvorila spoločná digitálna databáza harmonizovaná na úrovni EÚ, ktorá by slúžila na výmenu informácií medzi včelármi, výskumníkmi a všetkými zúčastnenými stranami; vyzýva preto Komisiu, aby propagovala a podporovala európske výskumné projekty v oblasti včelárstva, napríklad výskumný program EFSA v rámci projektu Zber a výmena údajov o zdraví včiel: budovanie Európskeho partnerstva pre včely; domnieva sa, že súkromné a verejné investície do technického a vedeckého know-how majú zásadný význam a mali by sa podporovať na vnútroštátnej aj únijnej úrovni, najmä pokiaľ ide o genetické a veterinárne aspekty a rozvoj inovatívnych liečiv pre včely; podporuje činnosť referenčných ústavov a laboratórií EÚ, ktorá prináša lepšiu koordináciu výskumu, okrem iného na účely hlbšieho skúmania príčin úmrtnosti včiel;

14. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili primerané programy základnej a odbornej prípravy pre včelárov; poukazuje na to, že učebné materiály by mali okrem poľnohospodárskych a ďalších ekonomických stránok včelárstva obsahovať aj poznatky o opelení a iných environmentálnych postupoch, napríklad o udržiavaní ekologickej rovnováhy, zachovávaní biodiverzity a zlepšovaní podmienok prežitia opelovačov v poľnohospodárskej krajine; je presvedčený, že za účasti včelárov by sa mali vypracovať osobitné školiace moduly venované týmto otázkam, ktoré by boli určené poľnohospodárskym výrobcami obrábajúcim pôdu; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby presadzovali užšiu spoluprácu a výmenu poznatkov a informácií vrátane vyspelých systémov vzájomného včasného varovania pre poľnohospodárov, včelárov, lesníkov, vedcov a veterinárov, ktoré by informovali o obdobiach aplikácie postrekov a iných insekticídov, prevencii a kontrole chorôb, technológiách neškodných pre včely a metódach ochrany rastlín, ktorými sa minimalizuje úmrtnosť opelovačov;

15. vyzýva Komisiu, aby prijala odporúčania na podporu rôznych kvalitných základných a odborných národných vzdelávacích programov v oblasti včelárstva v EÚ; vzhľadom na naliehavú potrebu generačnej obnovy v odvetví včelárstva požaduje programy, ktoré by motivovali mladých ľudí vstúpiť do včelárskej profesie; považuje za nevyhnutné ďalej rozvíjať potenciál odvetvia včelárstva spôsobom, ktorý zodpovedá potrebám všetkých včelárov; vyzýva tiež Komisiu, aby spolupracovala s členskými štátmi a odvetvím včelárstva na vypracovaní kódexu najlepších postupov v rámci včelárstva, podporovaných prostredníctvom prístupu ku kvalitnej odbornej príprave na úrovni členských štátov; pokiaľ ide o odborné vzdelávanie, nabáda univerzitné fakulty veterinárneho lekárstva, aby posilnili oblasti veterinárneho dohľadu a nasadenia; domnieva sa, že programy ako Horizont 2020 a Erasmus+ by mali podporovať výskum a odbornú prípravu v oblasti apiterapie;

Zdravie včiel a environmentálne hľadiská

16. opätovne vyjadruje obavy, že vyššia úmrtnosť a pokles stavu včiel medonosných a voľne žijúcich opelovačov vrátane divých včiel bude mať zásadný negatívny vplyv na poľnohospodárstvo, výrobu potravín a potravinovú bezpečnosť, biodiverzitu, udržateľnosť životného prostredia a ekosystémy;

17. zdôrazňuje, že je potrebné, aby EÚ a jej členské štáty prijali nevyhnutné a okamžité kroky na vykonávanie rozsiahlej dlhodobej stratégie pre zdravie včiel a obnovu ich stavu s cieľom udržať aktuálne klesajúci stav divých včiel v EÚ, a to aj prostredníctvom agroenvironmentálnych opatrení na podporu vytvárania včelstiev;

18. zdôrazňuje, že pre zdravie a dobré životné podmienky včiel je dôležitá biodiverzita a zabezpečenie pastvinových plôch, prirodzených a poloprirodzených biotopov a rozsiahlej trvalej pastvy; upriamuje pozornosť na postupné miznutie rastlín, ktoré sú neoceniteľné ako potrava pre včely, napríklad nevädza, vika, bodliak alebo ďatelina plazivá, spôsobené nevhodným používaním prípravkov na ochranu rastlín, menším využívaním lúk na pastvu a ich častejším využívaním na získavanie sena; upozorňuje, že tak nastáva nedostatok peľu, čo následne spôsobuje podvýživu včiel, ktorá prispieva k zhoršovaniu ich zdravia a ich vyššej citlivosti na patogény a parazity; zdôrazňuje, že v celej Európe treba chrániť voľne rastúce kvety a hmyzomilné druhy; pripomína, že v rámci ekologizácie SPP patria medzi oblasti ekologického záujmu včelárske oblasti s váhovým faktorom 1,5; vyzýva Komisiu, semenárov a poľnohospodárov, aby presadzovali systémy šľachtenia kvalitných rastlín a medzi selekčné kritériá zaradili preukázateľne vysokú medonosnosť a peľodajnosť s prioritným zameraním na maximálnu biologickú diverzitu miestnych druhov a odrôd prispôbených miestnym podmienkam;

Štvrtok 1. marca 2018

19. poukazuje na potrebu vhodných finančných stimulov pre ekologických poľnohospodárov vzhľadom na dodatočné požiadavky, ktoré musia splniť, a rastúci vplyv životného prostredia;
20. vyzdvihuje potrebu zachovať mimoriadne genetické dedičstvo, diverzitu a adaptačnú kapacitu miestnych, endemických populácií včely medonosnej, ktoré sa po celé generácie prispôbovali špecifikám svojho prostredia, a pripomína, že táto diverzita je dôležitá v boji proti inváznym druhom vrátane parazitov a chorôb;
21. konštatuje, že monokultúrne poľnohospodárstvo znižuje biodiverzitu a predstavuje riziko nedostatočného opelenia a miznutia medonosnej flóry, a vyzýva členské štáty, aby vypracovali stratégie vysievania nektárovodajných rastlín na nevyužívanej pôde; v tomto smere zdôrazňuje, že z hľadiska ochrany včiel má zásadný význam zachovanie abiotických zdrojov, najmä pôdy a vody, ako aj veľká rozmanitosť peľu a široká škála potraviny;
22. vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby poskytli potrebné stimuly na podporu lokálne vyvinutých postupov s cieľom zachovať ekotypy včely medonosnej a jej chov v celej EÚ;
23. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaviedli opatrenia na posilnenie právnej ochrany a zvýšenie finančnej podpory pre miestne ekotypy a populácie včely medonosnej v celej EÚ, okrem iného prostredníctvom právnej ochrany chránených území pre miestne endemické včely medonosné;
24. vyzýva Komisiu, aby vypracovala súpis existujúcich a objavujúcich sa zdravotných rizík na úrovni EÚ a na medzinárodnej úrovni s cieľom vytvoriť akčný plán boja proti úmrtnosti včiel;
25. naliehavo vyzýva Komisiu, aby pokročila pri vykonávaní pilotných projektov týkajúcich sa včiel a ďalších opeľovačov ako ukazovateľov zdravia životného prostredia a zdravia biotopu, keďže by mohli byť prospešné pre vývoj budúcej politiky;
26. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že poľnohospodárske dotácie z rôznych rozpočtových riadkov SPP zohľadnia postupy šetrné voči včelám, napríklad vytyčovanie oblastí ekologického záujmu alebo pestovanie voľne rastúcich kvetov, ktoré včely uprednostňujú, na neobhospodarovanej pôde;
27. zdôrazňuje, že je potrebné uplatňovať zásadu predbežnej opatrnosti s cieľom chrániť opeľovače vo všeobecnosti, či už domáce alebo voľne žijúce;
28. konštatuje, že zdravé včely lepšie odolávajú parazitom, chorobám a predátorskému správaniu; domnieva sa, že niektoré invázne nepôvodné druhy, ako je klieštik *Varroa destructor*, malý úľový chrobák (*Aethina tumida*), sršeň ázijský (tento druh je mimoriadne agresívny k ostatným druhom hmyzu), a mor včelieho plodu, ako aj niektoré patogény, napríklad patogény vyvolávajúce nozematózu, patria k hlavným príčinám úmrtnosti včiel a spôsobujú včelárom závažné hospodárske škody; potvrdzuje svoju podporu pilotnému projektu, ktorý rozbehol Európsky parlament v súvislosti s programom šľachtenia a selekcie zameraným na výskum odolnosti voči klieštikovi *Varroa destructor*; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporili celoúniový aplikovaný výskum účinnými programami šľachtenia, ktorých výsledkom budú druhy včiel odolné voči inváznym druhom a chorobám a vyznačujúce sa dobrým hygienickým prejavom z hľadiska varroatolerancie; vzhľadom na riziko, že niektoré invázne nepôvodné druhy ako klieštik *Varroa destructor* si dokážu vyvinúť odolnosť voči niektorým veterinárnym liekom, odporúča členským štátom, aby každý rok testovali mieru odolnosti roztočov voči rôznym účinným látkam použitým vo veterinárnych liekoch; navrhuje, aby sa pokračovalo v nevyhnutnom boji proti klieštikovi *Varroa destructor* na úrovni EÚ;
29. vyzýva Komisiu, aby zapojila všetkých príslušných výrobcov liekov do výskumu liečiv pre včely, medziiným s cieľom bojovať proti klieštikovi *Varroa destructor* a predísť negatívnym vedľajším účinkom týchto liečiv na včelí imunitný systém, a aby vytvorila spoločnú platformu IT, ktorej prostredníctvom by sa so zainteresovanými stranami podelila o najlepšie riešenia a liečivá, zlepšila dostupnosť veterinárnych liekov nevyhnutných pre včelárstvo, posilnila úlohu veterinárov pri

Štvrtok 1. marca 2018

starostlivosti o zdravie včiel a informovala včelárov o všetkých dostupných riešeniach; žiada, aby sa realizoval verejný a súkromný výskum biologických a fyzických alternatívnych metód neškodných pre zdravie ľudí a zvierat a tiež aby sa vzhľadom na osobitné výhody ekologického ošetrovania používali na potlačenie varoázy prírodné látky a zlúčeniny;

30. berie na vedomie, že výsledky monitorovania na posúdenie situácie v oblasti zdravia včiel, ktoré vykonávajú niektoré členské štáty, sú dôležité a mali by sa vymieňať s ostatnými členskými štátmi a s Komisiou;

31. vyzýva členské štáty a regióny, aby využili všetky možné prostriedky na ochranu miestnych a regionálnych plemien včely medonosnej (*Apis mellifera*) pred nežiaducim šírením naturalizovaných alebo invázných nepôvodných druhov, ktoré majú priamy alebo nepriamy vplyv na opeľovače; podporuje obnovu včelstiev uhynutých vinou invázných nepôvodných druhov včielami z miestnych autochtónnych druhov; odporúča členským štátom, aby vytvorili centrá venované šľachteniu a ochrane autochtónnych druhov včiel; v tomto smere vyzdvihuje význam rozvoja šľachtiteľských stratégií na zvýšenie početnosti cenných znakov miestnych populácií včiel; všíma si možnosti, ktoré poskytuje nariadenie (EÚ) č. 1143/2014 o invázných nepôvodných druhoch a prípadne aj nedávno prijaté nariadenia o zdraví zvierat a rastlín (nariadenia (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031); vyjadruje znepokojenie nad tým, že kontaminovaný včelí vosk dovezený z Číny môže včelám často spôsobiť zdravotné problémy;

32. vyzýva na uvážlivý postup pri rozširovaní zoznamu invázných druhov rastlín, ktoré by mohlo viesť k znižovaniu rozmanitosti včelej pastvy v EÚ;

Chemické látky škodlivé pre včely

33. žiada Komisiu, aby na základe vedeckých zistení EFSA z testovania v teréne pozastavila povolenia pre tie účinné látky v pesticídoch, ktoré ohrozujú zdravie včiel, až do uverejnenia konečného podrobného posúdenia vplyvu EFSA; pripomína, že každý rozhodovací proces musí vychádzať z vedeckého posúdenia a zistení;

34. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v duchu nastoleného politického konsenzu zakázali tie účinné látky v pesticídoch vrátane tých neonicotinoidov a tých systémových insekticídov, pri ktorých bolo vedecky preukázané (na základe zistení z laboratórnych analýz a predovšetkým z testovania v teréne) nebezpečenstvo pre zdravie včiel; zároveň žiada, aby sa zavádzali bezpečné alternatívne výrobky alebo agronomické postupy (napr. rôzne účinné formy ochrany proti škodcom s nízkym používaním pesticídov, biologická kontrola a integrovaná ochrana proti škodcom), ktoré by nahradili účinné látky predstavujúce riziko pre včely;

35. vyzýva Komisiu, aby spolu s príslušnými agentúrami EÚ a odborníkmi z členských štátov podrobne monitorovala pokyny EFSA k posúdeniu vplyvu prípravkov na ochranu rastlín na včely, a vyzýva členské štáty, aby sa nimi riadili;

36. zdôrazňuje, že každý produkt obsahujúci látky, ktoré sú pri poľnohospodárskom použití dokázateľne škodlivé pre včely, by mal byť označený ako „škodlivý pre včely“;

37. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby okamžite zintenzívnili vedecký výskum všetkých látok, ktoré by mohli ohroziť zdravie včiel, a stanovili preň jasný harmonogram;

38. zdôrazňuje, že sa podceňujú dlhodobé účinky systémových prípravkov na ochranu rastlín; víta nedávno prijatý pilotný projekt pre environmentálne monitorovanie používania pesticídov prostredníctvom včiel medonosných;

39. uznáva, že podľa nezávislých vedeckých dôkazov, ktoré boli podrobené partnerskému preskúmaniu, je odolnosť včiel značne oslabená kumulatívnym vystavením chemickým látkam, v dôsledku čoho sú neschopné vysporiadať sa so stresovými faktormi, ako sú roky s daždivým počasím, nedostatok nektáru, choroby alebo parazity;

Štvrtok 1. marca 2018

40. pripomína smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie udržateľného používania pesticídov, a najmä jej článok 14, v dôsledku ktorého je pre všetkých poľnohospodárov povinné od roku 2014 používať vo svojom poľnohospodárskom podniku všeobecné zásady integrovanej ochrany proti škodcom, a článok 9, ktorým sa zavádza všeobecný zákaz leteckých postrekov;

41. poukazuje na to, že EÚ zaviedla dočasné obmedzenia na používanie štyroch neonikotínoidových insekticídov (klotianidín, tiametoxám, imidakloprid a fipronil) s cieľom znížiť ich vplyv na včely;

Boj proti falšovaniu medu

42. očakáva, že členské štáty a Komisia zaručia plný súlad dovážaného medu a ďalších včelích produktov s normami vysokej kvality, ktoré platia v EÚ, a tak budú bojovať proti producentom medu v krajinách mimo EÚ, ktorí používajú nekalé metódy, aj európskym baličom a obchodníkom, ktorí úmyselne miešajú falšovaný dovážaný med s medom z EÚ;

43. vyzýva Komisiu, aby vyvinula účinné postupy laboratórnych analýz, ako je testovanie na základe jadrovej magnetickej rezonancie, ktorými sa zisťujú včelie peptidy a iné špecifické včelie markery, s cieľom odhaliť prípady falšovania medu, a vyzýva členské štáty, aby páchatelom ukladali prísnejšie tresty; vyzýva Komisiu, aby najzložitejšími testami poverila medzinárodne uznávané súkromné laboratóriá, napríklad francúzske EUROFINS alebo nemecké QSI; vyzýva Komisiu, aby vypracovala oficiálnu databázu pre med, v ktorej by boli na základe spoločnej analytickej metódy roztriedené medy rôzneho pôvodu;

44. poznamenáva, že baliarne medu, v ktorých sa mieša alebo spracúva med od viacerých výrobcov, podliehajú procesu monitorovania bezpečnosti potravín v EÚ, stanovenému v nariadení (ES) č. 853/2004; je presvedčený, že tento proces by sa mal rozšíriť na všetky podniky, ktoré spracúvajú dovezený med; spresňuje, že sa treba vyhybať vyvíjaniu akejkoľvek finančnej či administratívnej záťaže na včelárov v EÚ, ktorí si balia med sami;

45. zdôrazňuje, že navrhovanými opatreniami by sa posilnilo úniijné monitorovanie baliarní medu v krajinách mimo EÚ, čím by sa oficiálnym kontrolórom umožnilo odhaliť, či bol použitý falšovaný med, a zabezpečiť jeho stiahnutie z potravinového reťazca;

46. je presvedčený, že med by mal byť identifikovateľný v každom bode dodávateľského reťazca a mal by sa dať klasifikovať v závislosti od rastlinného pôvodu, bez ohľadu na to, či ide o domáci alebo dovezený produkt, okrem prípadov priamych transakcií medzi výrobcom a spotrebiteľom; v tejto súvislosti požaduje sprísnenie požiadavky na výsledovateľnosť medu; je presvedčený, že spoločnosti, ktoré dovážajú zahraničný med, a tiež maloobchodníci by sa mali riadiť predpismi EÚ a predávať iba také včelárske produkty, ktoré vyhovujú definícii medu vymedzenej v *Codex Alimentarius*;

47. žiada, aby Komisia zmenila smernicu o mede s cieľom poskytnúť jasné definície a stanoviť hlavné charakteristické vlastnosti všetkých včelích produktov, ako je jednokvetový a viackvetový med, propolis, materská kašička, včelí vosk, obnôžkový peľ, včelí chlieb a včelí jed, ako to už požadoval Európsky parlament vo svojich dokumentoch;

48. vyzýva Komisiu, aby dôkladne preskúmala fungovanie trhu EÚ so včelím krmivom, doplnkami a liekmi a aby prijala potrebné opatrenia na jeho racionalizáciu a predchádzanie falšovaniu a nezákonnému obchodovaniu s týmito produktmi;

49. vyzýva Komisiu, aby stanovila postup pre nulové akčné hodnoty (NAL), referenčné body pre opatrenia (RPA) alebo maximálne limity rezíduí (MRL) v mede a ďalších včelárskych produktoch s cieľom pokryť látky, ktoré nemôžu byť v prípade odvetvia včelárstva v EÚ povolené, a zharmonizovať hraničné veterinárne kontroly a kontroly na vnútornom trhu so zreteľom na skutočnosť, že pokiaľ ide o med, dovážané produkty nízkej kvality, falšovanie a náhrady narúšajú trh a naďalej vytvárajú tlak na ceny a v konečnom dôsledku aj na kvalitu produktov na vnútornom trhu, pričom treba zabezpečiť rovnaké podmienky pre výrobcov a výrobky z EÚ aj tretích krajín;

50. uvedomuje si praktický význam systému včasného varovania pre potraviny a krmivá, a preto vyzýva Komisiu, aby vždy uvádzala prípady medu, ktorý je jednoznačne falošný, v RASFF (systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá);

Štvrtok 1. marca 2018

51. vyzýva Komisiu, aby čo najskôr zakázala distribúciu medu filtrovaného cez živicu, keďže takýto med nemá žiadnu biologickú hodnotu;
52. požaduje nepretržitú kontrolu kvality medu dovážaného z tretích krajín, ktorých právne predpisy umožňujú liečiť včelstvá antibiotikami;
53. vyzýva Komisiu, aby vypracovala výrobné normy pre včelárske plásty, ktoré by mali zahŕňať príslušné povolené množstvá parafínu, spór moru včelieho plodu a rezíduí akaricídov, pričom obsah rezíduí akaricídov vo vosku, ktorý sa má použiť na plásty, nesmie byť taký veľký, aby rezíduá začali prenikať do medu;
54. vyzýva Komisiu, aby dôsledne testovala rozsiahly dovoz medu z Číny v súlade s nariadením (EÚ) 2016/1036, a to najmä s cieľom preskúmať fungovanie spoločností vyvážajúcich med z Číny a vyhodnotiť kvalitu, množstevný podiel a predajnú cenu medu na trhu s medom v EÚ;
55. domnieva sa, že vzhľadom na trend dovozu veľkých množstiev medu z Číny, ktorý sa za posledných 15 rokov posilnil, by nákupná cena medu pri reálnych výrobných nákladoch v EÚ a zlá kvalita „vyfabrikovaného“ medu (keďže ťažko možno hovoriť o vyprodukovanom mede) mali byť pre Komisiu jasným signálom, že je na čase začať vyšetrovať praktiky niektorých čínskych vývozcov s cieľom prípadne začať antidumpingové konania;
56. vyzýva Komisiu, aby vyžadovala oficiálny odber vzoriek z dávky a testovanie medu z krajín mimo EÚ na vonkajších hraniciach EÚ, a to v súlade s nariadením (EÚ) 2017/625 (predtým nariadenie (ES) č. 882/2004);
57. konštatuje, že smernica o mede zmenená smernicou 2014/63/EÚ vyžaduje, aby sa na etikete uvádzali krajiny, v ktorých bol med získaný, ak má med pôvod v jednom členskom štáte alebo v tretej krajine; uznáva však, že je potrebné prijať ďalšie opatrenia na boj proti podvodom v oblasti včelích produktov a na riešenie nekalej hospodárskej súťaže, ktorú predstavuje falšovaný „med“;
58. pripomína Komisii, že spotrebiteľia majú právo poznať miesto pôvodu všetkých potravín; domnieva sa však, že označovanie typu „zmes medov z EÚ“, „zmes medov mimo EÚ“, a najmä „zmes medov z EÚ a mimo EÚ“ úplne zakrýva pôvod medu pred spotrebiteľom, a teda nevyhovuje zásadám právnych predpisov EÚ na ochranu spotrebiteľa; vyzýva preto Komisiu, aby zabezpečila presné a povinné označovanie medu a včelích produktov a tiež väčšiu harmonizáciu produkcie medu v súlade s právnymi predpismi pre systémy kvality pre poľnohospodárske výrobky, a tak bránila zavádzaniu spotrebiteľov a uľahčila odhaľovanie podvodov; berie na vedomie úspech priameho predaja medu, vďaka ktorému odpadá časť problému, pokiaľ ide o označovanie pôvodu;
59. žiada, aby sa údaj „zmes medov z EÚ a mimo EÚ“ na etikete nahradil presným uvedením krajiny alebo krajín, z ktorých med použitý v konečnom produkte pochádza, a aby sa tieto krajiny uvádzali v poradí, ktoré zodpovedá percentuálnym podielom použitým v konečnom produkte (navyše s uvedením percentuálneho podielu za každú krajinu v danom produkte);
60. žiada Komisiu, aby pozmenila smernicu o mede, pokiaľ ide o používanie slova „med“ alebo výrazov „s obsahom medu“ či „vyrobené s medom“ pri označovaní spracovaných výrobkov alebo na akomkoľvek grafickom či negrafickom prvku, ktorý uvádza, že výrobok obsahuje med, aby sa tak uvedené výrazy mohli používať len vtedy, keď z medu pochádza aspoň 50 % cukru obsiahnutého vo výrobku;
61. podporuje myšlienku, aby členské štáty zaviedli povinnosť uvádzať na mede a iných včelích produktoch miesto pôvodu medu, ako je to v prípade určitých mäsových a mliečnych výrobkov;

Propagovanie včelích produktov a liečebného využitia medu

62. víta iniciatívu „Raňajky s európskym medom“ a nabáda členské štáty, aby informovali deti o miestnych produktoch a znovuobjavovali zaužívané výrobné tradície; poznamenáva, že med má vysoký obsah kalórií a s mierou ho možno použiť ako náhradu rafinovaného cukru a iných sladidiel, a tak prispievať k verejnému zdraviu;

Štvrtok 1. marca 2018

63. zdôrazňuje, že med patrí medzi poľnohospodárske produkty, ktoré by sa dali zaradiť do programu podpory konzumácie ovocia, zeleniny a mlieka v školách; nabáda členské štáty, aby podporovali účasť miestnych výrobcov medu na príslušných programoch pre školy, a zdôrazňuje význam výchovno-vzdelávacích opatrení zameraných na zvyšovanie povedomia mladých ľudí o miestnych produktoch, ktorými sa deťom zároveň otvára svet poľnohospodárstva;
64. vyzýva Komisiu, aby predložila návrh na zvýšenie ročnej podpory EÚ pre tieto programy o 50 %, aby tak mohli účinne fungovať a mohli sa organizovať predškolské súťaže a aby do nich boli náležite zahrnuté miestne výroby, ako je med, olivy a olivový olej;
65. vyzýva Komisiu, aby vypracovala správu o množstve skonzumovaného medu a stravovacích návykoch vo všetkých členských štátoch a ďalšiu správu o rôznych liečebných postupoch, pri ktorých sa v EÚ využíva med, peľ, materská kašička a včelí jed; vyzdvihuje rastúci význam apiterapie ako prírodnej alternatívy k liečbe klasickými liekmi, a preto povzbudzuje všetky členské štáty, aby tieto produkty presadzovali v radoch lekárov, pomocného zdravotného personálu a širokej verejnosti v EÚ;
66. vyzýva EÚ, aby zvažila možnosť zaviesť dobrovoľnú značku „med z EÚ“ pre med, ktorý 100 % pochádza výlučne z členských štátov EÚ; vyzýva Komisiu, aby vyvinula maximálne úsilie o zabezpečenie toho, aby OSN vyhlásila 20. máj za Svetový deň včiel;
67. vyzýva Komisiu, aby vyčlenila konkrétnu sumu z propagačného rozpočtu EÚ na propagáciu európskych medových produktov na konzumáciu a zdravotné účely, ktorá by zahŕňala opatrenia ako podpora priameho predaja medu na miestnych trhoch, verejné ochutnávky medu, semináre a iné podujatia; nabáda členské štáty, aby podporili miestny a regionálny predaj medu, najmä ekologického medu, všetkými dostupnými prostriedkami, najmä intenzívnym podporovaním krátkych dodávateľských reťazcov prostredníctvom svojich programov rozvoja vidieka a propagovaním kvalitných produktov na báze systémov zemepisných označení; uznáva úlohu konzumácie miestneho medu ako prostriedku na zvyšovanie odolnosti voči miestnym alergénom; vyzýva Komisiu, aby vzhľadom na rastúci záujem spotrebiteľov a výrobcov o včelí vosk a tiež na jeho dlhodobú tradičnú produkciu v niektorých členských štátoch zaradila včelí vosk medzi produkty, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny;
68. navrhuje, aby členské štáty všetkými dostupnými prostriedkami nabádali na používanie včelárskych produktov, napríklad peľu, propolisu alebo materskej kašičky, vo farmaceutickom priemysle;
69. vyzýva Komisiu, aby podporovala harmonizáciu právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa ekologickej produkcie medu s cieľom predchádzať rozdielom, ktoré by európskym ekologickým včelárom mohli brániť v prístupe na trh za rovnakých podmienok;
70. žiada Komisiu, aby zabezpečila, že med a ďalšie včelie produkty sa budú v rámci začatých alebo budúcich rokovaní o dohodách o voľnom obchode považovať za „citlivé výrobky“, pretože priama konkurencia by mohla vystaviť odvetvie včelárstva v EÚ neprimeranému, resp. neudržateľnému tlaku; vyzýva preto Komisiu, aby ich prípadne vyňala z rozsahu rokovaní o voľnom obchode;
71. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v spolupráci s odvetviami poľnohospodárstva a včelárstva vytvorili systém označovania zameraný na podporu zavedenia zodpovedného systému produkcie s ohľadom na včely;
72. víta pretrvávajúci trend vytvárania mestských chovov včiel a zároveň vyzýva na úzku, povinnú integráciu regionálnych včelárskych združení a orgánov a na stanovenie minimálnych noriem s cieľom zastaviť nekorektné chovateľské praktiky a zabrániť úmyselnému šíreniu chorôb v populácii včiel;

o

o o

73. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a národným parlamentom.
-